

WERK EN WELZIJN

In het regeerakkoord lezen we dat de Vlaamse regering 120.000 mensen extra aan het werk wil krijgen. Dit kan een kans zijn voor doelgroepen die echt aan het werk willen maar daar vaak door meervoudige problematieken niet in slagen.

Deze groep mensen vindt vaak niet op eigen kracht (tijdelijk) aansluiting bij de arbeidsmarkt. We denken hierbij aan kwetsbare werkzoekenden, kortgeschoolden, anderstaligen, mensen die lang niet aan de slag waren, NEET-jongeren, alléénstaande ouders enz. Hun zoektocht naar werk wordt bemoeilijkt door problemen op diverse levensdomeinen zoals wonen, gezondheid, mobiliteit, inkomen, onderwijs, opvoeding en zorg, sociaal netwerk, ... Aan werkmotivatie ontbreekt het echter meestal niet bij deze mensen.

Beleidsaanbevelingen

Integrale en kwaliteitsvolle begeleiding op maat

We vragen aan VDAB en OCMW om méér te investeren in personeel en diensten die integrale begeleiding op maat bij kwetsbare mensen of gezinnen kunnen realiseren. Concreet vragen we om de realisatie van méér professionele screenings, huisbezoeken, cliëntoverleg én tijd voor nazorg.

- Met een integrale begeleiding op maat wordt er niet enkel naar één probleem (bv werk zoeken) gekeken, maar naar de hele levenssituatie van een gezin (de context). Dan wordt duidelijk dat niet alleen de job zelf, maar ook heel wat aanvullende maar even essentiële voorwaarden vervuld moeten zijn zoals huisvesting, mobiliteit, kinderopvang, ... Vele vacatures (voor kortgeschoolden) gaan immers over jobs in een ploegenstelsel, nachtwerk of weekendwerk. Integraal werken is werken met aandacht voor welzijn en de realisatie van alle grondrechten.
- We benadrukken de nood aan kwalitatieve begeleidingen op maat. De huidige investeringen staan vooral in functie van snelle directe inzetbaarheid op de arbeidsmarkt en snelle realisatie van enkel economische meerwaarde. Werkzoekenden die niet vallen onder de categorie 'niet-toeleidbaren' hebben vaak extra tijd en ondersteuning nodig om te voldoen aan de huidige strenge arbeidsmarktvoorwaarden. Willen deze begeleidingen bovendien duurzaam zijn, dan is kwalitatieve nazorg een must!

Structurele samenwerking op lokaal niveau

- We vragen een goede afstemming en samenwerking tussen verschillende instanties. Integrale begeleidingen zijn slechts mogelijk via een sterk en structureel samenwerkingsverband tussen diverse actoren die deskundig zijn inzake werk en/of welzijn. Specialistische dienstverlening door één dienst binnen het sociaal werk (ondanks de toenemende kennis en competenties) schiet vaak tekort bij de ondersteuning van mensen of gezinnen die leven in complexe levenssituaties en noden ervaren op verschillende levensdomeinen.
- Deze samenwerkingen zijn enkel mogelijk als soms hardnekkige schotten tussen dienstverlenende organisaties of overheden worden neergehaald. Samenwerking vraagt tevens aandacht voor het respectvol toepassen van gelijkwaardigheid tussen de partners.

- Ook een meer structurele samenwerking met de werkgevers is essentieel om kwetsbare doelgroepen duurzame jobkansen te bieden. Er is nood aan inzet en gedeelde verantwoordelijkheid om meer maatwerk binnen het bedrijf mogelijk te maken o.a. inzake werkorganisatie, opleiding, mobiliteit, kinderopvang, ...

Automatische rechtentoekenning – vindplaatsgericht werken (door eerstelijnswerkingen)

- We vragen zoveel mogelijk automatische rechtentoekenning, een rechtentoekenning op alle levensdomeinen.
- We pleiten voor een dienstverlening die zelf het initiatief neemt. Het is wenselijk om zelf meer naar kwetsbare gezinnen toe te stappen en te helpen om rechten te verwerven. Mensen die recht hebben op diensten, hulp, premies, krijgen deze vaak niet. Mensen - vaak kortgeschoold - moeten diverse procedures doorlopen en van alles op de hoogte zijn, formulieren meenemen, ... vooraleer hun rechten geopend worden. Sommigen worden moedeloos van de confrontatie met de complexiteit van onze samenleving Met als gevolg frustratie, berusting, schaamte om nog met diensten contact te nemen, het nog meer op zichzelf terugplooiën, ...

Emanciperende activering

- We vragen aan VDAB en OCMW om mensen emanciperend aan werk te helpen. Het voorzien van gepaste en betekenisvolle ondersteuning in de plaats van sancties, is cruciaal in het vinden en behouden van een job. Dit wordt door meerdere onderzoeken bevestigd.
- We vragen in te zetten op een integrale benadering, maar ook op een groepsmatige aanpak. Door werkzoekenden met elkaar in contact te brengen, kunnen ze elkaar ondersteunen, van elkaar leren, elkaar versterken. Geef mensen de tijd om uit te zoeken wat ze willen en kunnen. Versterk hen en hun competenties en versterk de intrinsieke motivatie.

Nood aan groter aanbod jobs op maat voor werkzoekenden met werk-welzijnsproblematiek (meervoudig)

- Werkgevers, ook lokale overheden engageren zich sterker om méér inkomensverhogende werkvloeren te realiseren voor deze doelgroep. De werkuren zijn haalbaar ook vb. voor alleenstaande ouders met kinderen. Het huidig aanbod biedt meestal ploegenstelsel, weekendwerk of nachtwerk. Dagwerk is een uitzondering, zeker voor tijdelijke contracten of interim. Activeren mét een concreet aanbod van een werkvloer voor minstens 6 maanden – 1 jaar werkt motiverend. Hierbij dient er aandacht te zijn voor maatwerk en een menswaardig inkomen (loon en/of aanvullende uitkering).
- Méér kansen in sociale economie en wijkwerken. Aandacht voor inzet op werk in de nabijheid van de kwetsbare werkzoekende.

Concrete projecten

Samenlevingsopbouw ontwikkelde de voorbije jaren projecten waarbij de koppeling gemaakt wordt tussen werk (activering) en welzijn. Dit gebeurde o.a. in Sint-Niklaas en Roeselare. Twee jaar lang ging Samenlevingsopbouw op weg met kwetsbare mensen in armoede en dit in samenwerking met diverse actoren die deskundig zijn inzake werk en/of welzijn.

In Sint-Niklaas startte men vanuit een ESF-oproep het project 'Voortraject: sleutel naar opleiding of werk'. Het OCMW was de promotor en stond in voor de individuele begeleiding. Groep Intro zorgde voor de arbeidstrajectbegeleiding. Samenlevingsopbouw werkte groepsmatig met de doelgroep met de focus op welzijn, empowerment en inspraak in het beleid.

In Roeselare startte Samenlevingsopbouw het project 'Ouders in Actie'. Het ging om een samenwerking van een 15-tal kwetsbare, werkzoekende gezinnen met vijf lokale dienstverleners: OCMW, VDAB, CAW, ACV en ABVV. Men bood vanuit de eigen deskundigheid ondersteuning op maat op vlak van werk en welzijn. Daarnaast lag de focus ook sterk op digitale vorming. Belangrijke sleutels tot succes waren: een integrale aanpak op maat, met voldoende tijd en ondersteuning én de garantie van voldoende kwalitatieve nazorg.

Meer info

Katelijne De Winter

katelijne.de.winter@samenlevingsopbouw.be

0491 34 41 12

Fred Boone

fred.boone@samenlevingsopbouw.be

0474 91 96 29